Rekening 2025

Analyseverslag

Verslag opgesteld in uitvoering van artikel 89 van de Organieke wet van 08.07.1976

Thibaut Stevens
Financieel Directeur
15 juni 2026.

1. *Synthese van de rekening – resultaten - impact op de gemeentetoelage*

Het afsluiten van de OCMW-rekening voor 2025 leidt tot een **stijging van de gemeentetoelage met 3.324.039,77€,** op te nemen in de begroting van 2026 door middel van een begrotingswijziging.

Dit bedrag dekt in feite twee begrippen:

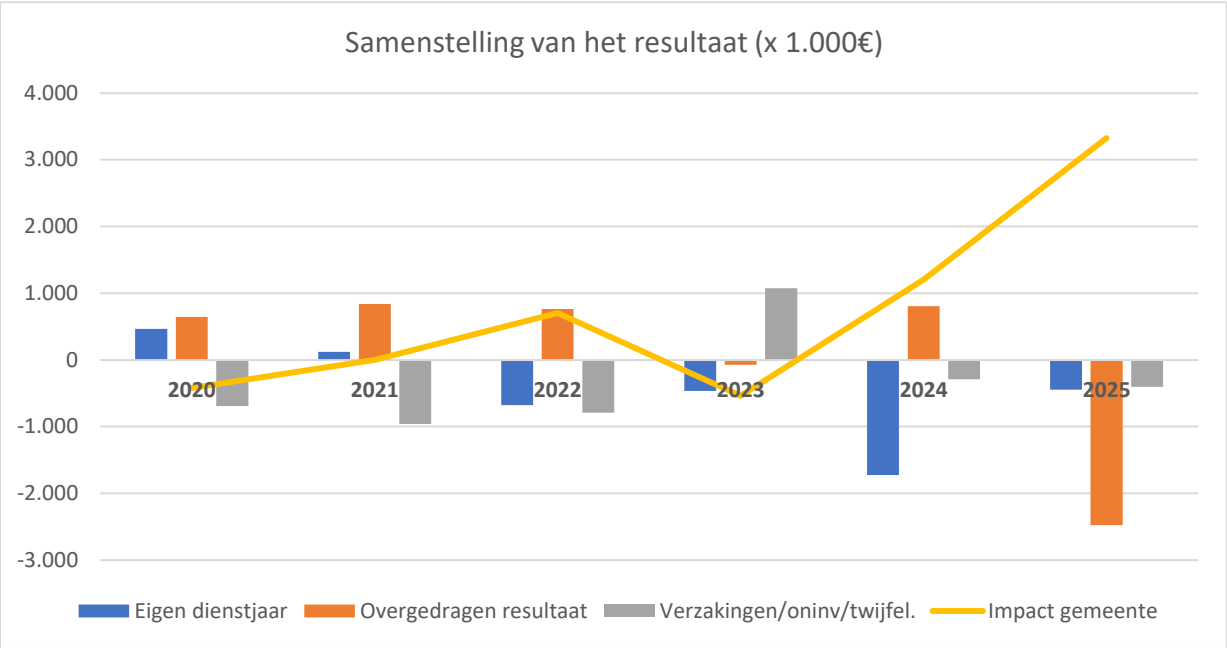
- het boekhoudkundig resultaat van het dienstjaar. Voor 2025 bedraagt dit **-3.281.581,25 €;**
- een thesaurieresultaat dat zich uit in een spijzing van de voorziening voor onzekere vorderingen van **42.458,52 €**. Het saldo van de voorziening in 2025 is dus hoger dan het saldo van het voorgaande jaar. Het verschil wordt aangerekend aan de gemeente.

(rekeningen, x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Eigen dienstjaar						
Exploitatie	1.299	977	517	788	-414	1.093
Investering	-834	-853	-1.192	-1.254	-1.311	-1.537
SALDO	***465***	***124***	***-675***	***-466***	***-1.725***	***-444***
Vorige dienstjaren						
Overgedragen resultaat	643	839	762	-73	805	-2.476
Oninvorderbaren	301	272	218	546	2.925	382
Verzaakte kredieten	32	71	59	1.890	1.369	20
SALDO	***375***	***638***	***603***	***1.271***	***-751***	***-2.838***
BOEKHOUDKUNDIG RESULTAAT	**839**	**762**	**-73**	**805**	**-2.476**	**-3.282**
Delta fonds onzekere vord.	421	762	633	269	-1.269	42
IMPACT GEMEENTETOELAGE	**-418**	**0**	**706**	**-536**	**1.207**	**3.324**

Het boekhoudkundig resultaat wordt voor 3/4e bepaald door de overdracht van het boekhoudkundig tekort van 2024 (-2,476 miljoen €) en voor 1/4e door het resultaat van, het eigen dienstjaar 2025 (-0,444 miljoen €).

Onderstaande grafiek illustreert de samenstelling van het resultaat van het dienstjaar over de laatste zes jaar en de impact ervan op de gemeentetoelage.

Ze toont duidelijk aan dat het eigen dienstjaar deficitair is sedert 2022. Het overgedragen resultaat slinkt. Rekening houdend met het feit dat het dienstjaar 2024 een ‘technisch verbloemd’ resultaat van 2023 corrigeert, is het compenserende effect van de oninvorderbaren/kredietverzakingen/variatie van de voorziening voor onzekere vorderingen onvoldoende om deze onderliggende trend te compenseren en de gemeentetoelage te stabiliseren.

De interpretatie van het resultaat van de rekening 2025 kan scheefgetrokken worden omwille van de geschriften met betrekking tot de integratie van de rekening x-1 in de lopende begroting:

- de bijpassing van de gemeentetoelage wordt op het eigen dienstjaar opgetekend → een vermindering ingeval van een positief resultaat x-1 of een toename ingeval van een tekort;
- de spijzing van het fonds voor onzekere vorderingen -of een terugname uit het fonds- in functie van het resultaat x-1 is een overboeking die op het eigen dienstjaar wordt ingeschreven, als ontvangst of als uitgave, naargelang het geval.

Het is dus nuttig om de voorstelling van de resultaten van het eigen dienstjaar te herwerken en er de geschriften uit te filteren die betrekking hebben op de rekening x-1, om zodoende enkel de verrichtingen te weerhouden die betrekking hebben op de uitvoering van de (gewijzigde) begroting van het dienstjaar x stricto sensu. Deze gegevens worden in de volgende tabel de '**gecorrigeerde ontvangsten en uitgaven'** genoemd.

(rekeningen, x 1.000€)	REK. 2024	REK. 2025	DELTA
Prestaties	7.129	7.435	*307*
Gecorr. overdrachten (excl impact dotatie agv resultaat rek. x-1)	74.576	73.128	*-1.448*
Financiële opbrangsten	8	9	*0*
Gecorrigeerde exploitatie-ontvangsten eigen dienstjaar	**81.713**	**80.572**	***-1.141***
Overboekingen (exploitatie, excl. onzekere vorderingen.)	463	235	*-228*
Interne facturatie	1.427	1.688	*261*
Investeringen	8.009	1.530	*-6.479*
Totale gecorrigeerde ontvangsten eigen dienstjaar	**91.612**	**84.025**	***-7.587***

Personeel	30.015	31.401	1.386
Werking	5.280	4.758	-523
Herverdeling	45.388	45.331	-57
Financiële lasten	452	658	206
Gecorrigeerde exploitatie-uitgaven eigen dienstjaar	**81.135**	**82.148**	**1.013**
Overboekingen (exploitatie, excl. onzekere vorderingen.)	649	42	*-608*
Interne facturatie	1.427	1.688	*261*
Investeringen	9.320	3.067	*-6.253*
Totale gecorrigeerde uitgaven eigen dienstjaar	**92.531**	**86.944**	***-5.587***

GECORRIGEERD BOEKHOUDK. RESULTAAT EIGEN DIENSTJAAR (1)	**-919**	**-2.920**	**-2.000**

Overgedragen resultaat vorig dienstjaar (2)	*805*	*-2.476*
Variatie gemeentetoelage (resultaat x-1) (3)	*-536*	*1.207*
Overboeking fonds onzekere vorderingen (resultaat x-1) (4)	*-269*	*1.269*
Andere geschriften	0	0
Oninvorderbaren (5)	2.925	382
Verzaakte kredieten (6)	1.369	20
Delta fds onzekere vorderingen (7)	-1.269	42
RESULTAAT TECHNISCHE GESCHRIFTEN (8)	***-287***	***-404***
BOEKHOUDKUNDIG RESULTAAT = (1) + (2) + (3) + (4) - (5) + (6) = (9)	**-2.476**	**-3.282**
IMPACT GEMEENTETOELAGE = - (9) + (7)	**1.207**	**3.324**

Aangezien de exploitatie-uitgaven met 1,141 miljoen € dalen en de uitgaven met 1,013 miljoen € stijgen (bovenop de stijging met 98.000€ van de terugbetaling van leningen) is het logisch dat het resultaat 2025 merkelijk achteruitgaat tegenover 2024.

Het dienstjaar 2024 vertoonde reeds een tekort 'van het dienstjaar' van 919.000€.
Dit tekort loopt in 2025 verder op en bedraagt 2.920.000€.

In tegenstelling tot wat de boekhoudstaten kunnen laten vermoeden is **het eigen dienstjaar 2025**, wanneer men er de geschriften uitfiltert met betrekking tot de opname van het resultaat van de rekening 2024, **zwaar deficitair**.

De volgende analyse biedt verduidelijking over de financiële evoluties die het dienstjaar 2025 hebben gekenmerkt.

In de volgende pagina's heeft de term 'resultaat' betrekking op het boekhoudkundig resultaat van het OCMW, exclusief de **variatie van de voorziening voor onzekere vorderingen**.

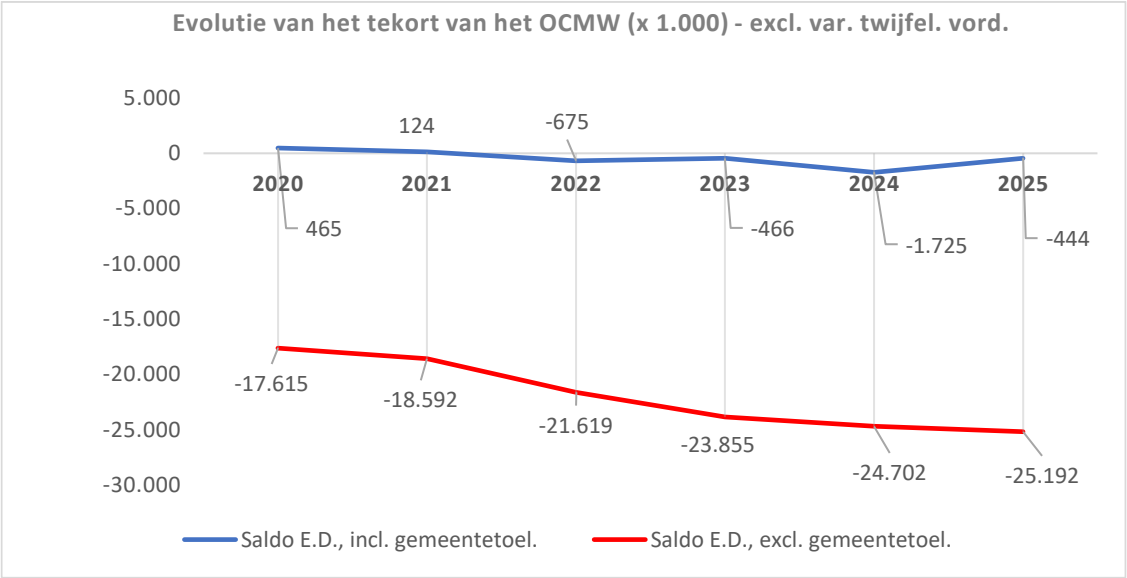
Een opmerking bij het lezen van de tabellen: de kolom '%' in het rood geeft een gemiddelde jaarlijkse groeivoet aan over de periode 2020/2025 en vormt een indicator van de evolutie over een periode van 5 jaar.

2. Analyse van het saldo op het eigen dienstjaar

2.1. Evolutie van het resultaat van het eigen dienstjaar

Het boekhoudkundig resultaat van het dienstjaar 2025 bedraagt -3.281.580,93 €**.**

Wanneer men de **gemeentetoelage buiten beschouwing laat**, is het tekort van het OCMW verder toegenomen ten opzichte van 2024: van 24,70 miljoen € naar 25,19 miljoen €. In vijf jaar tijd is dit tekort met 7,6 miljoen € toegenomen, onder invloed van onder andere de COVID-crisis, de energiecrisis, de oorlog in Oekraïne, maar ook door de opwaardering van de barema's voor het overheidspersoneel in het kader van het akkoord van het Comité C in 2021, en door de meervoudige indexeringen van de lonen en de hulpverlening de afgelopen jaren.

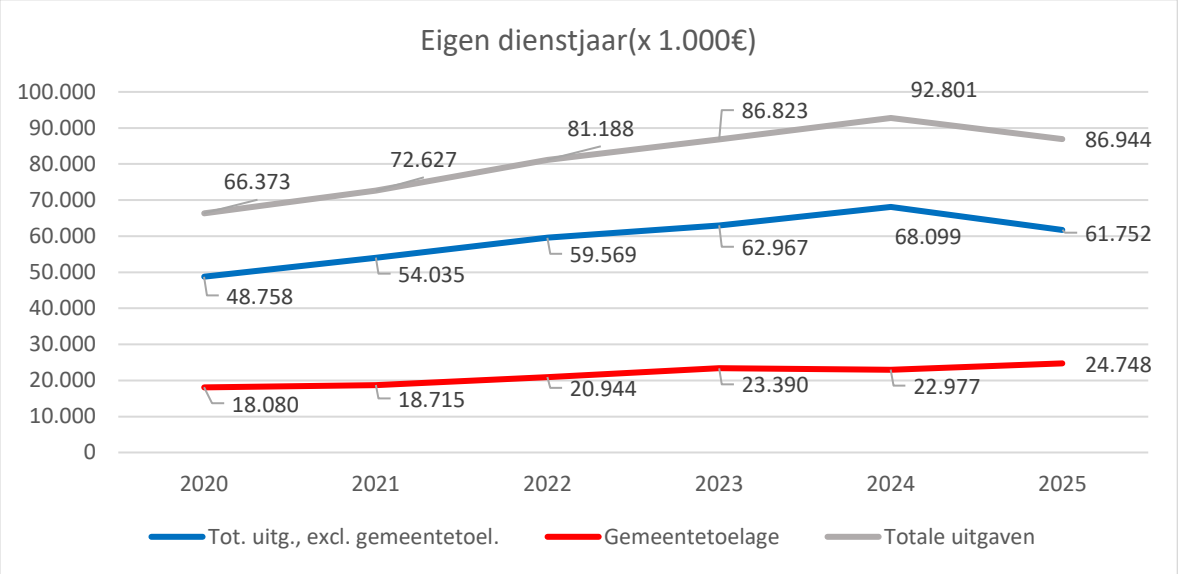
2.2. Evolutie van de exploitatiebegroting

Het verschil tussen exploitatie-ontvangsten en -uitgaven **wordt al jaren groter.**

De onderstaande tabel illustreert dit zogenaamde 'schaar-effect': zonder de gemeentetoelage bedroeg het verschil tussen ontvangsten en uitgaven in 2020 nog 17,6 miljoen €, en dit is opgelopen tot 25,2 miljoen € in 2025.[1].

[1] Inclusief overboekingen en interne facturatie.

(rekeningen, x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Tot. uitg., excl. gemeentetoel.	48.758	54.035	59.569	62.967	68.099	61.752	*5%*
Gemeentetoelage	18.080	18.715	20.944	23.390	22.977	24.748	*6%*
Totale uitgaven	66.373	72.627	81.188	86.823	92.801	86.944	*6%*

In werkelijkheid dekt de gemeentetoelage het globale tekort van het OCMW (exploitatie + investering). Voor onderstaande tabel werd het bedrag van de gemeentetoelage opgesplitst in twee delen: een eerste deel compenseert het tekort van de investeringsdienst, het resterende deel wordt 'toegewezen' aan de exploitatie. Het is dit laatste bedrag dat hier wordt voorgesteld.

Zonder de 'toegewezen' gemeentetoelage stijgt het verschil tussen **exploitatie**-ontvangsten en -uitgaven systematisch met gemiddeld 7% per jaar sinds 2020. In dezelfde periode is de gemeentetoelage slechts met gemiddeld 6% per jaar toegenomen.

(rekeningen, x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Verschjil O/U, excl. gemeentetoel.	1.299	977	517	788	-414	1.093	*-3%*
Toegewezen gemeentetoelage	17.246	17.862	19.751	22.136	21.666	23.212	*6%*
Verschil O/U, excl. toegew. gemeentet.	-15.947	-16.885	-19.234	-21.348	-22.080	-22.118	*7%*

In 2025 merken we een groeiversnelling van het verschil tussen exploitatie-ontvangsten en -uitgaven. In werkelijkheid dalen de ontvangsten meer dan de vermindering van de uitgaven. Dit fenomeen wordt verderop geanalyseerd.

2.3. Detail van de voorziening voor onzekere vorderingen

OCMW's zijn wettelijk verplicht een voorziening aan te leggen voor onzekere vorderingen. Na verloop van tijd – of afhankelijk van de aard van de vordering – wordt de inning van sommige vorderingen immers zeer onzeker. Het aanleggen van een specifieke voorziening verhoogt de gemeentetoelage en moet worden beschouwd als een thesaurievoorschot van de gemeente, die het OCMW in staat stelt te functioneren in afwachting van de inning van de

vorderingen. Wanneer een eerder geprovisioneerde vordering uiteindelijk wordt geïnd, vermindert deze de vooraf aangelegde voorziening en dus ook de gemeentetoelage.

Het totaalbedrag van de voorziening voor 2025 is 3.579.375,34 € en samengesteld als volgt:

- 1.279.691,12€ aan vorderingen ouder dan 5 jaar, die voor 100% moeten worden geprovisioneerd;
- 597.459,46€ aan vorderingen die gespreid in de tijd worden terugbetaald, voor 100% te provisioneren;
- 0,00 € aan vorderingen op ondernemingen in faling, ook voor 100% te provisioneren;
- 4.055,57 € inzake terugvorderingen van voorschotten ouder dan 3 jaar, te provisioneren aan 100%**;**
- 1.698.169,19 € betreffen 10% van de overige vorderingen jonger dan 5 jaar.

Bij het afsluiten van het dienstjaar 2024 bedroeg de voorziening 3.536.916,82 €.

Er moet dus een **bedrag van 42.458,52 € extra geprovisioneerd worden** voor 2025, in te schrijven in de begroting van 2026.

De quasi-stabilisatie van de voorziening voor onzekere vorderingen is het gevolg van een combinatie van volgende factoren:

- een lichte vermindering van het te innen vorderingensaldo op het dienstjaar 2025 (-335.000€ aan realiseerbare ontvangsten ten opzichte van 2024), welke voor 10% meegerekend worden;
- een betere inning van de exploitatie-ontvangsten op afgesloten dienstjaren, met als gevolg een verminderd bedrag aan te innen vorderingen ten opzichte van 2024 (-453.000€).

(rekeningen, x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
1. Vorderingen > 5 jaar	1.570	2.090	2.621	2.651	1.308	1.280	
2. Vorderingen met aflossingsplan	172	430	358	505	574	597	
3. Vorderingen op bedrijven in faling	0	0	0	0	0	0	
4. Vorderingen op voorschotten > 3 jaar	4	3	1	6	8	4	
5. 10% van de andere vorderingen	1.397	1.380	1.556	1.643	1.647	1.698	
TOTAAL	**3.142**	**3.903**	**4.536**	**4.806**	**3.537**	**3.579**	
Oninvorderbaren	301	272	218	546	2.925	382	
TOTAAL + oninvorderbaren	**3.443**	**4.175**	**4.754**	**5.352**	**6.462**	**3.962**	***3%***
% oninvorderbaarstelling	8,7%	6,5%	4,6%	10,2%	45,3%	9,6%	

Bovenstaande tabel illustreert enkele van de hierboven gemaakte opmerkingen:

- de toename van de begrotingsmassa (aan ontvangsten) sinds 2020 leidt tot een geleidelijke stijging van het bedrag dat moet worden geprovisioneerd volgens categorie 5 van het fonds, met een stabilisatie over de dienstjaren 2023-2025;
- het bedrag aan vorderingen ouder dan 5 jaar (categorie 1) is tussen 2020 en 2023 bijna verdubbeld. Deze betreffen voornamelijk overgedragen vorderingen op de POD-MI. De

in 2024 uitgevoerde opkuis laat toe om deze rubriek te reduceren tot een realistischer volume;

- tijdens de periode 2020-2022, namelijk deze van de COVID-, energie- en Oekraïne-crisissen, werden zeer weinig vorderingen afgeboekt als oninbaar, slechts tussen 4,6% en 8,7% van de portefeuille, terwijl het 'totaal onzekere' bedrag (dat wil zeggen inclusief de afboekingen) met 17% is gestegen gedurende deze periode. Het dienstjaar 2025 laat toe om een volume aan oninvorderbaarstellingen op te tekenen (9% van de overgedragen vorderingen) dat meer in lijn ligt met een regelmatig beheer van de openstaande vorderingen.

3. Analyse van de exploitatiebegroting

3.1. Evolutie van de exploitatie-ontvangsten (eigen dienstjaar, excl. I.F. en overboekingen x 1.000)

(rekeningen, excl. overb. & I.F., x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Prestaties	**6.753**	**6.221**	**6.652**	**6.627**	**7.129**	**7.435**	*2%*
Overdrachten excl. Gemeentetoelage	**40.200**	**41.389**	**44.398**	**52.086**	**51.063**	**49.586**	4%
Terugbetaling (equiv.) leefloon	22.499	24.721	28.038	31.704	31.378	31.914	7%
GPMI - toelage	422	552	521	765	638	986	19%
COVID-toelagen	4.381	1.501	1.473	0	2	0	-100%
Andere toelagen	12.898	14.615	14.366	19.618	19.045	16.687	5%
Financiële opbrengsten	**0**	**1**	**0**	**3**	**8**	**9**	
Totale ontvangsten excl. gemeentetoel.	**46.952**	**47.612**	**51.049**	**58.716**	**58.200**	**57.031**	**4%**
Gemeentetoelage	18.080	18.715	20.944	23.390	22.977	24.748	6%
Totale ontvangsten eigen dienstjaar	**65.032**	**66.327**	**71.993**	**82.106**	**81.177**	**81.779**	**5%**

Zonder gemeentetoelage **dalen de ontvangsten aanzienlijk in 2025**, na een eerste daling vorig jaar. De gemeentetoelage, daarentegen, lijkt te stijgen in 2025. In feite is deze toename hoofdzakelijk toe te schrijven aan de integratie van het tekort op de jaarrekening 2024 in de begroting 2025 (+ 1,207 miljoen €). Het resterende bedrag van 564.144€ is de reële toename van de gemeentetoelage ten opzichte van 2024 (+ 0,64%), een bedrag dat het OCMW werd toegekend als compensatie voor de vermindering van het BFMW.

Belangrijke punten om te onthouden zijn de volgende.

Prestaties: stijging van de gefactureerde ontvangsten aan het rusthuis (+135.000 €) en van de facturatie aan de partners, gebruikers van Artikel 60-werknemers (+ 107.000€).

Overdrachten: de terugbetalingsontvangsten van het (equivalent) leefloon stijgen licht en evenredig met de uitgaven (zie punt 3.2). Wat de andere subsidies betreft, noteren we de afschaffing van meerdere subsidies ten opzichte van 2024: strijd tegen het niet-opnemen van sociale rechten (-490.000€), REDI (-487.000€), de begeleiding van het kwetsbaar publiek op de huurmarkt (-213.000€), voedselhulp (-37.000€), digitale inclusie (-74.000€). Andere subsidies - bovenop het BFMW- werden behouden maar sterk verminderd: SPAS (-54.000€), Miriam (-

72.000€), LOI (-92.000€, een gevolg van de drastische daling van de bezettingsgraad). Het Energiefonds, tenslotte, werd met de helft gereduceerd (-462.000€).

Financiële ontvangsten: de stijging van de rente-ontvangsten is het gevolg van de hogere rentetarieven in 2025 en van punctuele beleggingen van middelen (voorafgaand geleend bij de banken, overigens) als gevolg van het grillige verloop van de (equivalent) leefloon-terugbetalingen door de POD-MI.

3.2. Evolutie van de exploitatie-uitgaven (eigen dienstjaar, excl. I.F. en overboekingen x 1.000)

(rekeningen, excl. overb. & I.F., x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Personeel	**23.396**	**25.155**	**27.784**	**29.644**	**30.015**	**31.401**	***6%***
Werkingskosten	**3.457**	**3.521**	**3.490**	**4.150**	**5.280**	**4.758**	***7%***
Herverdeling	**32.623**	**37.646**	**40.168**	**46.363**	**45.388**	**45.331**	***7%***
Leefloon & equivalent	27.779	30.269	34.640	39.832	39.686	40.365	8%
GPMI-steun (SPI)	92	76	92	72	44	37	-17%
COVID-uitgaven	977	2.624	791	0	0	0	-100%
Andere sociale bijstand	3.775	4.675	4.645	6.459	5.658	4.929	5%
Financiële lasten	**119**	**158**	**181**	**344**	**452**	**658**	***41%***
Totale uitgaven eigen dienstjaar	**59.595**	**66.479**	**71.622**	**80.501**	**81.135**	**82.148**	***7%***

De opmerkelijke stijging van de **personeelskosten** is een gevolg van de loonindexeringen (geschatte impact: 1,386 miljoen €, t.t.z. 60% van de stijging ten opzichte van 2024), van de versnelling van de tewerkstelling in Artikel 60, in het bijzonder in het laatste trimester (+ 353.000€) en van enkele gerichte aanwervingen voor het rusthuis (+ 169.000€) die bestemd zijn om gelijktijdig het beroep op interimpersoneel en de werkingskosten te drukken. Daarentegen, het personeelsbeleid (bevriezing van niet-bezette betrekkingen, niet-vervanging van sommige vertrekken of langdurige ziektes) heeft toegelaten om de impact van deze fenomenen sterk te beperken.

De sterke daling van de **werkingskosten** heeft voornamelijk betrekking op het rusthuis -418.000 €, vooral inzake interimkosten m.b.t. het keuken- en verzorgingspersoneel). Daarnaast heeft de beëindiging van de renovatie van het rusthuis en het opnieuw in gebruik nemen van de keuken toegelaten om een einde te maken aan de huur van keukenlokalen bij het OCMW van Vorst, en dit vanaf maart 2025.

Wat de **herverdelingsuitgaven** betreft, dalen de uitgaven voor de kosten van de sociale bijstand op eigen middelen. Deze werden sterk gereduceerd, hetzij als gevolg van het verlies van de overeenstemmende subsidies, hetzij als begrotingsmaatregel. De sterkste daling van uitgaven terzake betreffen de steun in cash (-230.000€) en de energiesteun (-354.000€). punt 4.3 van dit verslag bevat meer toelichting over de uitgaven inzake sociale bijstand.

De **financiële kosten** stijgen aanzienlijk en, dit voor het derde opeenvolgende jaar als gevolg van de versnelling (2023) en de beëindiging (2024) van de renovatiewerken aan het rusthuis en hun financiering via leningen. In 2025 werden ook aanzienlijke financiële lasten gegenereerd door vaste termijnkredieten (VTK's) die het OCMW moest aangaan om een structureel thesaurietekort op te vangen (zie punt 3.5).

3.3. Realisatiegraad van de gewijzigde begroting

De gewijzigde **uitgavenbegroting** werd voor 98% uitgevoerd.
Een lagere realisatiegraad wordt genoteerd bij de sociale bijstand, waar de uigaven van het voor 100% terugbetaalde leefloon en sommige equivalente steun beduidend lager uitvielen dan verwacht bij het opstellen van de begroting. De uitgaven inzake 70%-leefloon vallen lager uit dan begroot als gevolg van de daling van het aantal steuntrekkers (+/- 100 leefloners) in de loop van 2025.
Qua toekenning van sociale bijstand op eigen middelen varieert de uitvoering van de uitgavenbegroting naargelang het type hulp; het is merkelijk lager voor de steun in natura (tussen 58% en 75% naargelang het begrotingsartikel), terwijl de begrotingskredieten inzake medische/farmaceutische hulp voor 100% werden benut.

(rekeningen, incl. I.F., x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Exploitatie						
Realisatie-% ontvangsten	101%	102%	99%	97%	94%	95%
Realisatie-% uitgaven	100%	99%	98%	97%	95%	98%
Investeringsuitgaven						
Realisatie-% investeringen	90%	79%	92%	45%	80%	81%

Over het geheel genomen bedraagt de realisatiegraad van de **ontvangsten** 95% van de gewijzigde begroting.
Dit percentage wordt beïnvloed door een mindere realisatie van ontvangsten uit prestaties, bijvoorbeeld met betrekking tot de gefactureerde tewerkstelling van artikel 60-personeel, voor dewelke de herziening van de tarificatietabel in 2025 geen vruchten heeft afgeworpen, de niet-realisatie van de ingeschatte stijging van de bezettingsgraad in het rusthuis (wat een negatieve impact heeft op de tarificatie-ontvangsten, maar ook op de RIZIV-financiering), het uitblijven, bij gebrek aan een overeenkomst, van de herfacturering van de volledige kost van het gedetacheerd personeel aan de VZW Les Amis des Restos du Coeur en de ontvangsten uit subsidies, die lager zijn uitgavellen dan begroot als gevolg van de begrotingsbesparingen bij de subsidiërende instellingen nadat de OCMW-begroting werd opgesteld.

Het verschil tussen de realisatiegraad van de ontvangsten en die van de uitgaven verklaart deels het exploitatietekort van de rekening 2025.

De realisatiegraad van de investeringsbegroting bedraagt 48%, als gevolg van de niet-uitvoering van het (gesubsidieerde) renovatieproject met betrekking tot het gebouw in de Zwedenstraat.

3.4. Uitvoeringsgraad van de uitgaven en ontvangsten – thesaurietekort

De volgende tabel illustreert het inningspercentage van de ontvangsten en de graad van betaling van de uitgaven. Het geeft een vrij gelijkaardig beeld: 86% van de vastgestelde rechten wordt effectief binnen het dienstjaar geïnd, terwijl 97% van de vastgelegde uitgaven wordt betaald. Deze percentages zijn stabiel in de tijd.

Bij de ontvangsten is een inningsgraad van ongeveer 80% binnen het eigen dienstjaar relatief normaal. Dit wordt verklaard door (terug)betalingstermijnen door de verschillende overheden en begunstigden van maatschappelijke bijstand:

- de facturatie door de instellingen en diensten van november wordt door klanten pas in december ontvangen en betalingen spreiden zich over enkele weken. De facturatie van december gebeurt aan het begin van het volgende dienstjaar;
- de ontvangsten uit vorderingen op ziekenfondsen, voorschotten op sociale prestaties, de terugbetaling van het leefloon door de Staat, ... gebeuren pas enkele weken na het opmaken van de invorderingsstaten door het OCMW (wat logischerwijs leidt tot een thesaurietekort bij het afsluiten van het dienstjaar);
- veel subsidies worden gespreid over twee dienstjaren uitgekeerd: voorschot in jaar X en saldo in het volgende jaar na verantwoording van de uitgaven;
- de toekenning door het BCSD van meer of minder terugvorderbare maatschappelijke steun en afbetalingsplannen op meer of minder lange termijn heeft misschien weinig impact op kleine of eenmalige hulp, maar kan globaal bekeken aanzienlijke volumes bereiken en zo het thesaurietekort versterken.

In de praktijk gaan de uitgaven meestal de inning van de ontvangsten ver vooraf.

De onderstaande tabel en het historische perspectief tonen aan hoe moeilijk het is voor het OCMW om bepaalde ontvangsten te innen, met name vorderingen op afgesloten dienstjaren. Het incassopercentage van afgesloten dienstjaren blijft stabiel rond 60%, maar de inning gebeurt vooral op de recentere vorderingen.
Gezien de groei van de totale ontvangstenmassa van het OCMW betekent die 60% dat een steeds groter bedrag nog geïnd moet worden, wat het **liquiditeitstekort** verder doet toenemen en een thesauriefinanciering via de bank noodzakelijk maakt.

(rekeningen, incl. I.F., x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Exploitatie - eigen dienstjaar						
Uitvoerings-% ontvangsten	85%	85%	84%	86%	86%	86%
Uitvoerings-% uitgaven	94%	95%	95%	92%	95%	97%
Investeringen - eigen dienstjaar						
Uitvoerings-% uitgaven	29%	17%	50%	15%	76%	13%
Exploitatie - vorige dienstjaren						
Uitvoerings-% ontvangsten	54%	61%	57%	59%	63%	60%
Uitvoerings-% uitgaven	21%	35%	29%	41%	29%	37%
Investeringen - vorige dienstjaren						
Uitvoerings-% ontvangsten	4%	75%	13%	54%	49%	40%
Uitvoerings-% uitgaven	30%	37%	45%	79%	54%	66%
TOTAAL eigen + vorige dienstj. - EXPLOITATIE						
Uitvoerings-% ontvangsten	80%	81%	80%	81%	82%	81%
Uitvoerings-% uitgaven	87%	89%	89%	88%	92%	92%
Gemiddelde afwijking (%)	8%	8%	10%	8%	10%	11%
Gemid. afwijking (x 1.000€)	**5.487**	**7.076**	**8.630**	**7.693**	**9.674**	**11.054**
Fonds twijfelachtige vorder.	3.142	3.903	4.536	4.806	3.537	3.579
Gemiddeld thesaurietekort	**2.345**	**3.173**	**4.094**	**2.887**	**6.137**	**7.474**

Dit tekort kan worden geraamd. De gegevens staan in het tweede deel van de bovenstaande tabel.

Wanneer men rekening houdt met de inning van alle vorderingen uit exploitatie[2] (eigen dienstjaar + vorige dienstjaren) en de betaling van alle vastgelegde uitgaven, stelt men vast dat **het verschil** tussen de twee financiële stromen – d.w.z. het thesaurietekort dat ontstaat doordat het OCMW verhoudingsgewijs meer uitgaven betaalt (en sneller) dan het ontvangsten int – **11% van de begrotingsmassa in 2025 bedraagt, wat neerkomt op meer dan 11 miljoen euro.**

Een deel van dit tekort wordt reeds geprefinancierd door de gemeente via het fonds voor onzekere vorderingen …en wordt maandelijks in twaalfden aan het OCMW uitbetaald, aangezien het is geïntegreerd in de gemeentetoelage.

Het resterende bedrag moet dus door het OCMW worden gefinancierd via de bancaire instellingen. Dit komt neer op 7,5 miljoen € **gemiddeld** in 2025. In de praktijk varieert deze financieringsbehoefte van week tot week, afhankelijk van de onregelmatige (en in het geval van de POD-MI steeds onvoorspelbaardere) inning van ontvangsten.

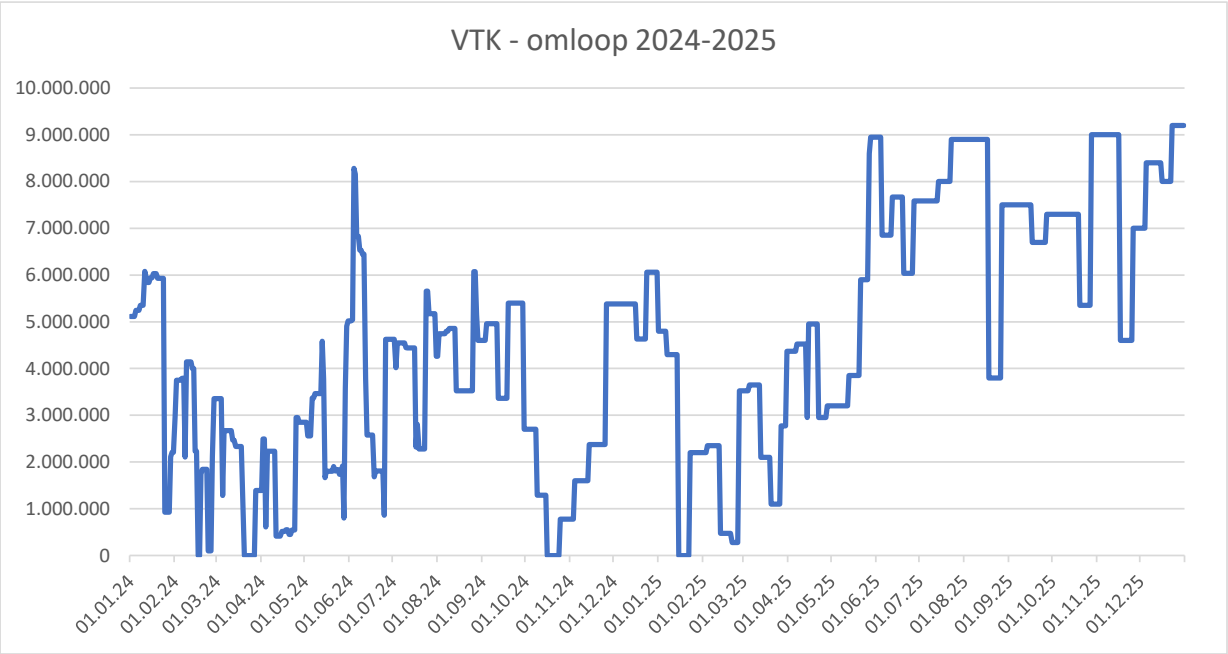
De tabel toont duidelijk aan hoe de thesaurietoestand van het OCMW **in de loop van de tijd verslechtert**: de kasbehoefte stijgt van 5,49 miljoen € in 2020 tot meer dan 11 miljoen € in 2025. De gedeeltelijke compensatie van dit thesaurieprobleem via het fonds voor onzekere vorderingen gebeurt pas *met een jaar vertraging*, d.w.z. in de uitvoering van de begroting van jaar X+1 nadat het resultaat van de jaarrekening van jaar X erin is geïntegreerd.

Opmerkelijk is dat de verhoging van de gemeentetoelage als gevolg van de verrekening van het tekort 2024 van het OCMW (1,207 miljoen €) aan het OCMW pas werd uitbetaald op 31.12.2025.

3.5. De financiering van de thesaurie

In 2025 moest het OCMW systematisch een beroep doen op kasvoorschotten (vastetermijnkredieten, of 'VTK') in het kader van het dagelijkse beheer van het centrum.

[2] De investeringen worden hoofdzakelijk gefinancierd door langetermijnleningen, welke een verschillende dynamiek volgen.

Naast het structurele patroon waarbij de ontvangsten van het OCMW lang na het verrichten van de uitgaven worden geïnd, werden de cashflowbehoeften beïnvloed door enkele bijzondere fenomenen:

- het werken met voorlopige twaalfden (door het OCMW en/of de gemeente) leidt tot een lagere periodieke ontvangst van de gemeentetoelage, aangezien de totale begroting doorgaans stijgt. Immers, bij voorlopige twaalfden wordt de dotatie berekend op basis van de begroting van het vorige dienstjaar;
- de verfoeilijke gewoonte van de POD-MI om vanaf oktober/november geen (equivalent) leefloon-terugbetalingen meer te verrichten omdat hun begroting opgebruikt is, hierover vooral niet te communiceren en dit pas recht te zetten bij de vrijgave van hun voorlopige twaalfden in het nieuwe dienstjaar. Dit maakt een degelijke cashflowplanning onmogelijk en veroorzaakt financiële schade die de Staat niet compenseert;
- het ontoereikende karakter van de reële ontvangsten 2025 ten opzichte van de begroting en de kredietoverschrijdingen aan uitgavenzijde hebben een thesaurietekort gegenereerd dat groter is dan in 2024 en dat maand na maand oploopt. Bijgevolg is **het gemiddeld jaarlijks bedrag dat op korte termijn wordt geleend bijna verdubbeld: van 3,3 miljoen € vorig jaar naar 5,7 miljoen € in 2025**.

Met kortlopende leningen van meestal een week en bedragen tot 9 miljoen € kostte het scherpe thesauriebeheer het OCMW **165.649€** in 2025, tegenover 139.814 € in 2024**.** De vastetermijnkredieten die werden afgesloten op het thesaurievoorschot **kostten gemiddeld 2,59%** (tegenover 4,13% in 2024). De daling van de rente heeft in grote mate de sterke toename van de omloop gecompenseerd.

4. Focus op de uitgaven : personeelskost en sociale bijstand

4.1. Exploitatietekort per domein en per begrotingsfunctie

Het verschil tussen de exploitatie-uitgaven en -ontvangsten, per begrotingsfunctie, geeft een overzicht van het via de gemeentetoelage 'netto te financieren saldo' per werkingsdomein van het OCMW. De hierboven beschreven fenomenen beïnvloeden uiteraard de netto kost van de diensten.
De groepering van begrotingsfuncties naar aard maakt het mogelijk om de netto kost ten laste van de gemeentetoelage van elk activiteitendomein te bepalen.

De interpretatie van de gegevens vereist een **waarschuwing**: de gehanteerde benadering is gebaseerd op de begrotingsboekhouding van het OCMW. Indirecte kosten (vergaderingen van de organen, kosten van het secretariaat, HRM, financiële diensten/Ontvangerij, infrastructuur,...) worden niet aan de diensten toegerekend, maar blijven gebundeld in het domein 'Centrale administratie'.

Het zou dus bijvoorbeeld fout zijn te denken dat de sociale bijstand "slechts 13,3 miljoen € zou kosten in 2025": de aan deze activiteit toegekende administratieve kosten zijn niet inbegrepen in dit cijfer: HRM voor contractbeheer en absenteïsme, kosten van de dienst Invordering, presentiegelden van het BCSD, ...

Het overzicht geeft echter een idee van de direct toegewezen netto kost aan elkeen van de diensten en moet worden beschouwd als een reeks **indicatoren**, zowel voor het kostenniveau als voor een trend over 5 jaar.

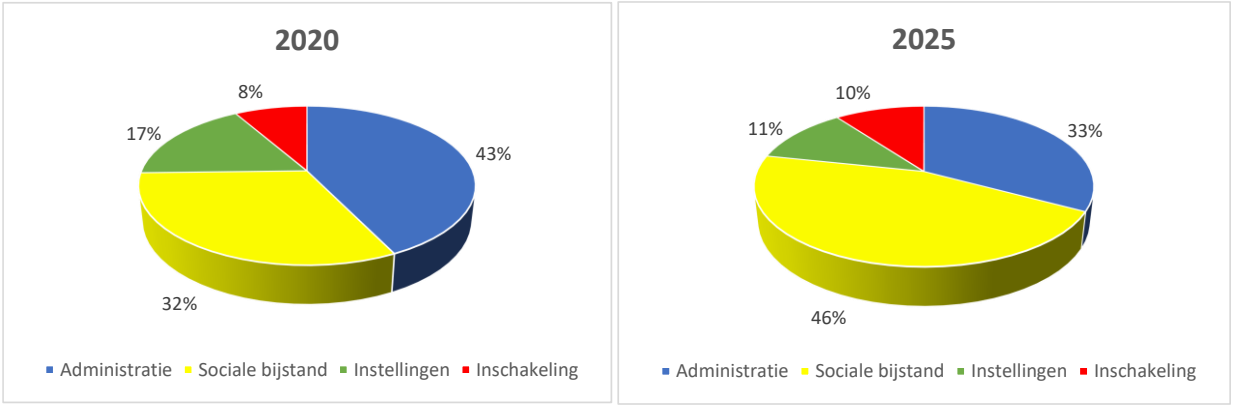
Bij het overzicht hoort een algemene commentaar:

- over de laatste 5 jaar is de netto kost van de centrale administratie slechts met gemiddeld 7% per jaar gestegen, tegenover 21% voor sociale bijstand en 17% voor de beroepsinschakeling en tewerkstelling;
- het algemeen bestuur in het bijzonder en de sociale bijstand (functie 8320) vertegenwoordigen het grootste financieel volume en kenden sinds 2020 de sterkste groei;
- in 2025 is de kost van de centrale administratie slechts weinig gestegen (+ 134.000€); de managementinspanningen (slechts enkele aanwervingen, bevriezing van betrekkingen, tijdelijke niet-vervanging van vacante betrekkingen) hebben de helft van de weerslag van de indexeringen gecompenseerd;
- het tekort van de RDL/serviceflats, dat sterk was gestegen in de jaren 2021/2022, stabiliseert in 2025 ondanks een sterke toename van de financiële kosten; de impact van de gerichte aanwervingen van zorgpersoneel heeft toegelaten om de toevlucht tot interim te verminderen;
- de netto kost van de dienst gezinsbijstand is licht verminderd.

(rekeningen, incl. I.F., x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Centrale administratie	**6.898**	**7.285**	**8.344**	**9.103**	**9.463**	**9.597**	***7%***
Algemeen bestuur	5.202	5.434	6.396	7.029	7.476	7.580	*8%*
Privaat patrimonium	-68	-74	-11	39	5	20	*-179%*
Algemen diensten (pensioenen)	1.441	1.496	1.539	1.619	1.669	1.737	*4%*
Ziekenhuis in vereffening	323	304	279	248	203	170	*-12%*
Technische dienst	0	125	143	168	110	90	*-8%*
Sociale bijstand	**5.137**	**10.394**	**9.644**	**10.502**	**12.089**	**13.289**	***21%***
Energie-fonds	-42	-164	-80	-493	126	-79	*13%*
Voorschotten	-3	-2	0	-2	-1	0	
Sociale bijstand	8.595	8.574	9.821	11.628	12.683	14.279	*11%*
Sociale bijstand - GPMI	-229	-369	-322	-630	-718	-911	*32%*
COVID-19	-3.184	2.355	225	0	-2	0	
Instellingen en diensten	**2.754**	**3.137**	**3.514**	**4.003**	**3.354**	**3.355**	***4%***
Restos du Cœur	92	106	105	184	224	212	*18%*
RDL & serviceflats	918	2.057	2.490	2.575	1.849	1.866	*15%*
Jeugd (MADO & CEMO)	309	453	378	585	525	504	*10%*
LOI - opvangtehuizen	410	-41	-38	-41	-16	53	*-34%*
Gezinsbijstand & senioren	78	432	440	548	620	594	*50%*
Poetsdienst	948	129	139	151	152	127	*-33%*
Beroepsinschakeling/tewerkstelling	**1.342**	**2.106**	**2.728**	**2.283**	**2.633**	**2.978**	***17%***
Dienst SPI	1.342	1.340	1.379	870	1.372	1.552	*3%*
Dienst SPI - Art.60	-	765	1.348	1.413	1.261	1.426	*17%*

NB: excl. algemene U/O, BFMW

Op basis van deze gegevens kunnen we de “proportionele investering” van de samenleving in de OCMW-diensten bepalen en de evolutie sinds 2020 vaststellen:

Duidelijk is dat, sedert 2020, het gewicht van de centrale administratie is afgenomen (van 43% naar 33%) ten voordele van directe diensten aan de bevolking en dit terwijl de begrotingsomvang met 38% gegroeid is in dezelfde periode[3].

4.2. Bruto personeelskosten in perspectief

Het kan interessant zijn, als aanvulling op de globale evolutie van de personeelskosten die hierboven vastgesteld (punt 3.2), om de verschillende direct toerekenbare personeelskosten die onder de werkingskosten worden geboekt, te groeperen en de verschillende factoren achter de evolutie van de brutoloonlasten in de laatste 5 jaar te ontleden.

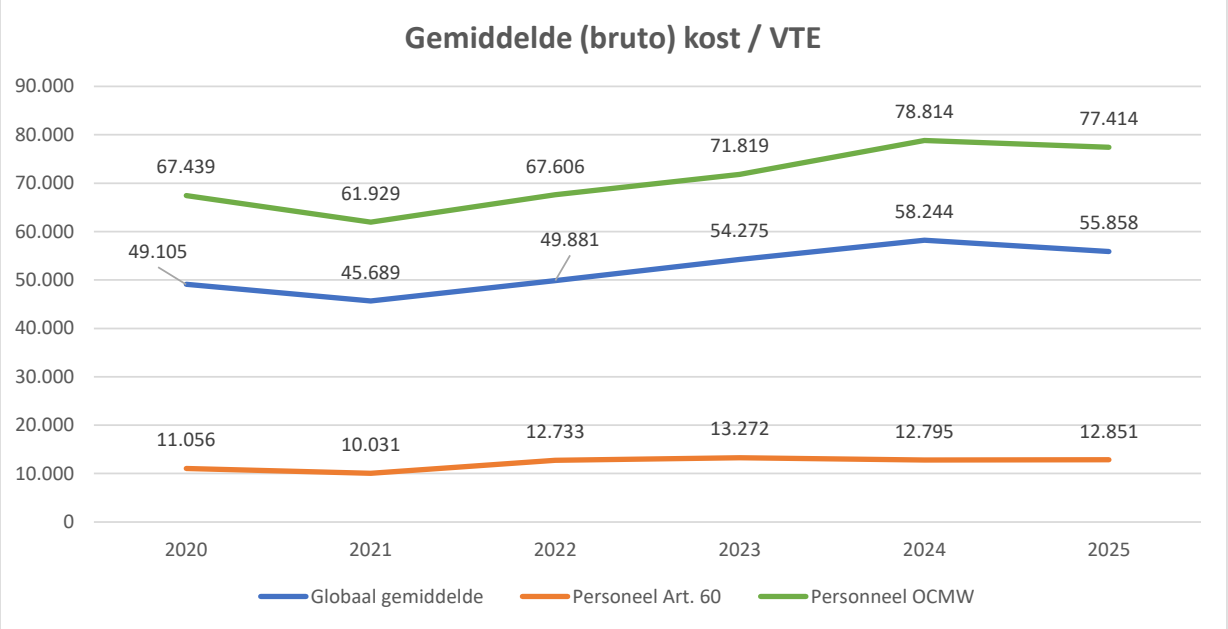
[3] Cfr punt 3.2: van 59,6 miljoen € in 2020 tot 82,1 miljoen € in 2025.

(rekeningen, incl. I.F., x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Personeelskosten (brede zin)	**23.604**	**25.405**	**27.950**	**29.887**	**30.283**	**31.620**	***6%***
Lonen en RSZ	19.688	21.175	22.751	24.803	25.129	26.372	*6%*
Maaltijdcheques, MIVB/NMBS,…	714	990	1.101	1.195	1.157	1.272	*12%*
Verzekeringen	207	161	157	165	196	186	*-2%*
Arbeidsgeneeskunde & GSD	150	152	171	149	119	119	*-4%*
Pensioenen	2.643	2.681	3.607	3.335	3.417	3.456	*6%*
Vormingen	43	133	129	196	215	185	*34%*
Andere	160	113	34	43	51	30	*-29%*
Groeivoet lonen & RSZ (%)		7,56	7,44	9,02	1,31	4,95	
Gemideld # VTE op 30/06	**481**	**556**	**560**	**551**	**520**	**566**	***3%***
Contractanten & vastbenoemden	324	382	379	386	358	377	*3%*
Artikel 60 (2025: inschatting)	156	174	181	165	162	189	*4%*

Hoewel de **loonkosten** in strikte zin de meest uitgesproken groei vertonen sinds 2020 (van 19,7 naar 26,4 miljoen €), moet worden vastgesteld dat de totale personeelsuitgaven ook werden versterkt door de stijging van de kosten verbonden aan maaltijdcheques (en meer algemeen de implementatie van de loonherwaardering van de lokale openbare sector overeengekomen binnen Comité C in 2021) en de groeiende investering in personeelsopleiding (waarvan de kosten in 5 jaar meer dan verviervoudigd zijn).

Deze kostenstijgingen van 2020 tot 2025 gaan gepaard met een toename van het contractueel en statutair personeel en van het aantal Artikel 60-werknemers (in het bijzonder tijdens het laatste trimester van 2025).

De onderliggende kostenstructuur wordt weergegeven in volgende grafiek: de gemiddelde bruto kost per VTE Artikel 60 bedraagt in 2025 zo'n 13.000 € (en blijft min of meer stabiel sinds 2022), tegenover 77.000 € voor een contractueel/statutair werknemer (met een sterke stijging sinds 2021).

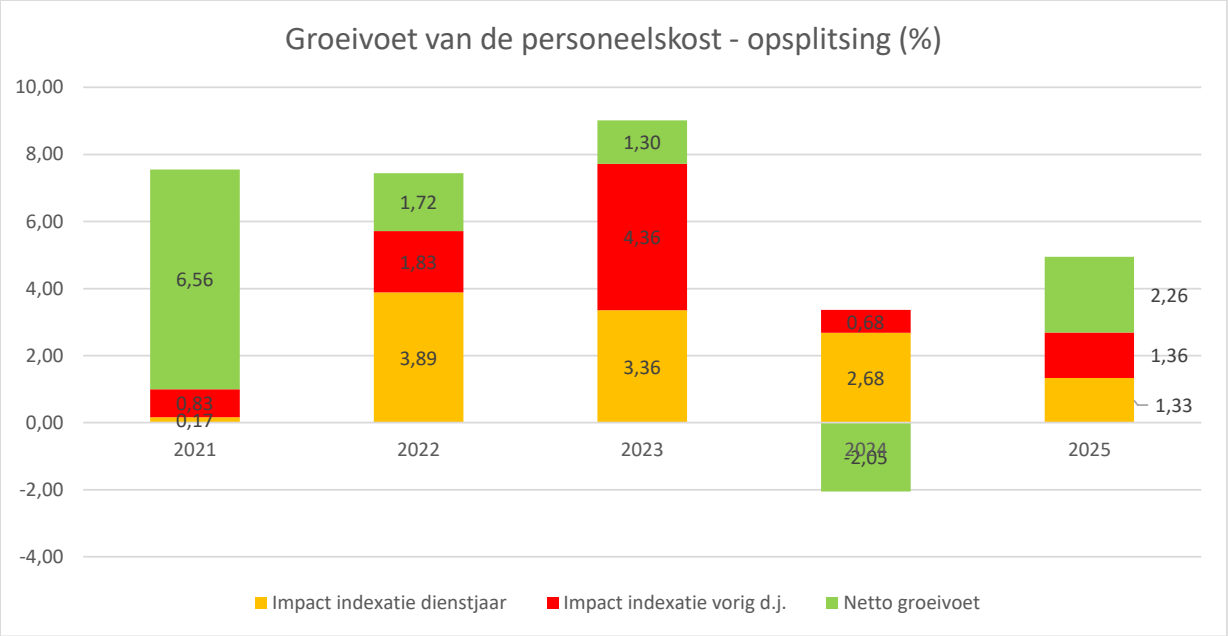
Deze gegevens moeten met voorzichtigheid worden bekeken, want ze weerspiegelen enkel de **bruto personeelskosten**. Veel factoren die de personeelskosten kunnen drukken, worden hier niet meegenomen:

- de directe personeelsubsidies (Maribel, specifieke arbeidsovereenkomsten);
- de gewestelijke subsidies ter financiering van de loonherwaardering;
- de werkingssubsidies (vooral in de sociale dienst) waarvan een deel aan personeelskosten kan worden toegewezen;
- voor Art. 60: de bijdragen van partners in de kost van het ter beschikking stellen van werknemers;
- enz.

Om de groei van de personeelskosten te begrijpen, is het noodzakelijk rekening te houden met een belangrijke mechanische groeifactor op dewelke het OCMW geen invloed heeft: de **automatische indexering van lonen** als gevolg van de verscheidene overschrijdingen van de spilindex.

Tussen 2020 en 2025 werd de spilindex 10 keer overschreden (!)[4], wat leidde tot opeenvolgende en cumulatieve loonindexaties.

De volgende grafiek, <u>berekend op de loonkosten alleen</u> (inclusief dubbel vakantiegeld en sociale lasten), illustreert deze impact: het oranje segment geeft de impact van de indexatie in het lopende jaar weer en het rode segment de vertraagde impact van de indexatie van het vorige jaar. Bijvoorbeeld, de indexatie van 01/11/2022 beïnvloedde de loonkosten van 2022 slechts voor 2 twaalfden; 10 twaalfden van de impact werd doorgerekend naar 2023.

[4] Ter vergelijking : tijdens de vorige bestuursperiode (2012-2018) werd de spilindex slechts 5 keer overschreden.

De nettogroeivoet (groene segment) omvat zodus alle andere factoren die de lonen beïnvloeden: netto aanwervingen, uitdiensttredingsvergodingen, barema-aanpassingen, statutarisaties, ...

Overduidelijk:

- de 'boost' van de lonen van 6,56% in 2021 hangt samen met de uitvoering van de algemene baremaherziening na het afsluiten van het Comité C-protocol: herwaardering van de barema's, maaltijdcheques, tweede pensioenpijler voor contractanten;
- de negatieve netto-groei (-2,05%) in 2024 bevestigt dat het OCMW dit jaar de groei van de personeelskosten beperkt heeft, **méér dan de automatische indexaties**. Opgelet: de tweede indexering van het jaar (augustus 2024) 'weegt' in de begroting 2024 slechts voor 5/12en;
- in 2025, los van de gevolgen van de tweede loonindexering van 2024 en deze van mei 2025, wordt de groei van de personeelskosten beïnvloed door de aanwervingen van het laatste semester 2024 en door deze van eind 2025 als voorbereiding op de hervorming van de werkloosheidstoelagen…en door de versnelling van de tewerkstelling van steuntrekkers onder het Artikel 60-statuut tijdens het laatste trimester.

4.3. Sociale bijstand in perspectief

De tabel op de volgende pagina illustreert de **bruto uitgaven aan sociale bijstand**, d.w.z. zonder rekening te houden met terugbetalingen door de Staat ((equivalent) leefloon), door de gebruikers, diverse uitkeringsinstellingen en/of onderhoudsplichtigen.

De tabel maakt het mogelijk het volume van de sociale activiteit van het OCMW te meten doorheen de financiële stromen, evenals de omvang van de behoeften van de door het OCMW bediende bevolking.

De eerder gemaakte vaststellingen worden bevestigd: in de laatste 5 jaar zijn de **sociale uitgaven sterk gestegen (+7% aan gemiddelde jaarlijkse groei),** vooral gedragen door de toekenning van het leefloon of equivalent, die jaarlijks met respectievelijk 8% en 19% toenamen. Sociale bijstand op eigen middelen kent in dezelfde periode een veel beperktere groei (+2% per jaar gemiddeld, exclusief COVID-steun).

Het dienstjaar 2025, echter, steekt duidelijk af tegenover de tendens die sedert 2020 merkbaar is.

De **leefloonuitgaven stijgen slechts met 1,55% tegenover 2024**; het effect van de indexaties van 2024/2025 werd afgezwakt door een daling van het aantal begunstigden.

De steunuitgaven op eigen middelen vallen duidelijk sterk terug: -889.000€ (oftewel -19%) tegenover 2024. De meest opmerkelijke dalingen zijn de volgende:

- **algemene sociale bijstand**, in cash en in natura, dalen met 225.000€ (-18%) als gevolg van een alignering van de uitgaven op de sterk verminderde subsidies, maar ook als gevolg van een restrictiever beleid inzake toekenning;

- de steun inzake **huisvesting** (-431.000€) werd verminderd, overeenkomstig de verminderde subsidie;
- de tussenkomst in de **hospitalisatiekosten** blijft stabiel tegenover 2024; de vermindering met 259.000€ is bijna geheel toe te schrijven aan de afwikkeling van belangrijke achterstallen op de HIS-facturen in 2024 (251.319€);
- de kosten van het ten laste nemen van de huisvestingskosten in het Rusthuis De Linde vallen sterk terug (-166.000€), een gevolg van een rigoureuzere en meer systematische inning van de inkomens van de bewoners.

BRUTO-uitgaven (rekeningen, x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Leefloon 70%	**17.149**	**18.580**	**20.301**	**24.708**	**24.950**	**25.337**	***8%***
Leefloon 100%	8.073	9.040	10.010	9.361	8.957	8.881	*2%*
Equivalent leefloon	3.108	3.544	5.161	7.054	6.867	7.411	*19%*
Subtotaal leefloon	***28.330***	***31.164***	***35.473***	***41.123***	***40.775***	***41.630***	***8%***
Algemene sociale bijstand	**2.006**	**3.729**	**1.997**	**1.310**	**1.265**	**1.040**	***-12%***
Sociale bijstand in cash	601	637	632	713	636	406	*-8%*
Sociale bijstand in natura	428	467	574	597	628	634	*8%*
Hulp COVID-19	977	2.624	791	0	0	0	
Huisvestingshulp	**1.285**	**1.261**	**1.360**	**2.697**	**2.105**	**1.574**	***4%***
Energie	279	299	526	1.311	786	432	*9%*
Huisvesting - huur en -waarborg	157	193	167	254	256	245	*9%*
Huisvesting - RDL en serviceflats	107	116	279	537	551	385	*29%*
Huisvesting - andere ROB/RVT	595	542	250	507	433	450	*-5%*
Huisvesting - opvangtehuizen	124	80	93	42	41	50	*-16%*
Huisvesting - LOI	23	31	45	46	38	12	*-13%*
Hulp gezondheidszorg	**1.025**	**1.251**	**1.255**	**1.260**	**1.274**	**1.141**	***2%***
Gezondheid - verzekeringen	83	82	73	66	72	76	*-2%*
Gezondheid - ambulances	43	43	55	59	57	51	*3%*
Gezondheid - hospitalisatie	258	245	246	231	387	128	*-13%*
Gezondheid - medische kosten	264	375	372	350	316	330	*5%*
Gezondheid - farma- kosten	377	506	509	554	441	556	*8%*
Subtotaal sociale bijstand	***4.316***	***6.241***	***4.613***	***5.267***	***4.644***	***3.755***	***-3%***
TOTAAL	**32.647**	**37.405**	**40.086**	**46.390**	**45.418**	**45.385**	***7%***
TOTAAL zonder COVID	**31.670**	**34.781**	**39.295**	**46.389**	**45.418**	**45.385**	***7%***

Opmerking: de uitgaven gerelateerd aan RDL en externe rusthuizen zijn niet representatief omdat het gecompenseerde uitgaven zijn (verblijfsfactuur - ontvangsten van de bewoner). De herziening van de boekingswijze van deze uitgaven zal toelaten, vanaf 2026, om een licht te werpen op de reële huisvestingskost van de personen ten laste van de sociale bijstand en, duidelijk onderscheiden, op de bijdrage van de bewoners in de kosten van de sociale bijstand (retrocessie van de inkomens van de bewoners).

De volgende tabel geeft de **nettokost** weer van verschillende sociale interventies (uitgaven – terugbetalingen/subsidies). **Afgeleide kosten** worden niet in aanmerking genomen: de salarissen van maatschappelijk werkers, het administratief personeel van de sociale back-office, de financiële dienst, de dienst Ontvangerij & Invordering, de kosten van de besluitvormende organen, postkosten, kantoorbenodigdheden, energiekosten, IT-materiaal, enzovoort.

Opmerking: in de huidige vorm is de tabel, en vooral voor sommige specifieke vormen van sociale bijstand, moeilijk te interpreteren omdat bepaalde subsidies meerdere soorten bijstand dekken en hun ontvangsten niet rechtstreeks aan één bepaalde hulpvorm kunnen worden toegewezen. Bijstand kan ook verschillende vormen aannemen. Voor de REDI-subsidie in 2023 en 2024, bijvoorbeeld, wordt in sommige gevallen een zuivere opbrengst geboekt (netto vastgesteld recht) en in andere gevallen slechts een kastransactie op een bestaand vastgesteld recht (vermindering van de schuld van de gebruiker). Het feit dat sommige subsidies volledig worden ontvangen in dienstjaar X, maar over twee jaren kunnen worden gebruikt, veroorzaakt 'sprongen': een sterke daling in jaar X (waar 100% van de subsidie wordt ontvangen) en… geen effect in jaar X+1 (omdat het overgedragen deel in het volgende dienstjaar al werd voorzien bij afsluiting van dienstjaar X en pas in het daaropvolgende jaar als ontvangst uit overboekingen wordt geboekt).

Onderstaande tabel moet duidelijk worden gezien als een reeks trendindicatoren. Met uitzondering van de leefloonstromen: de weergegeven nettokost is wel degelijk het deel dat ten laste komt van de gemeentetoelage.

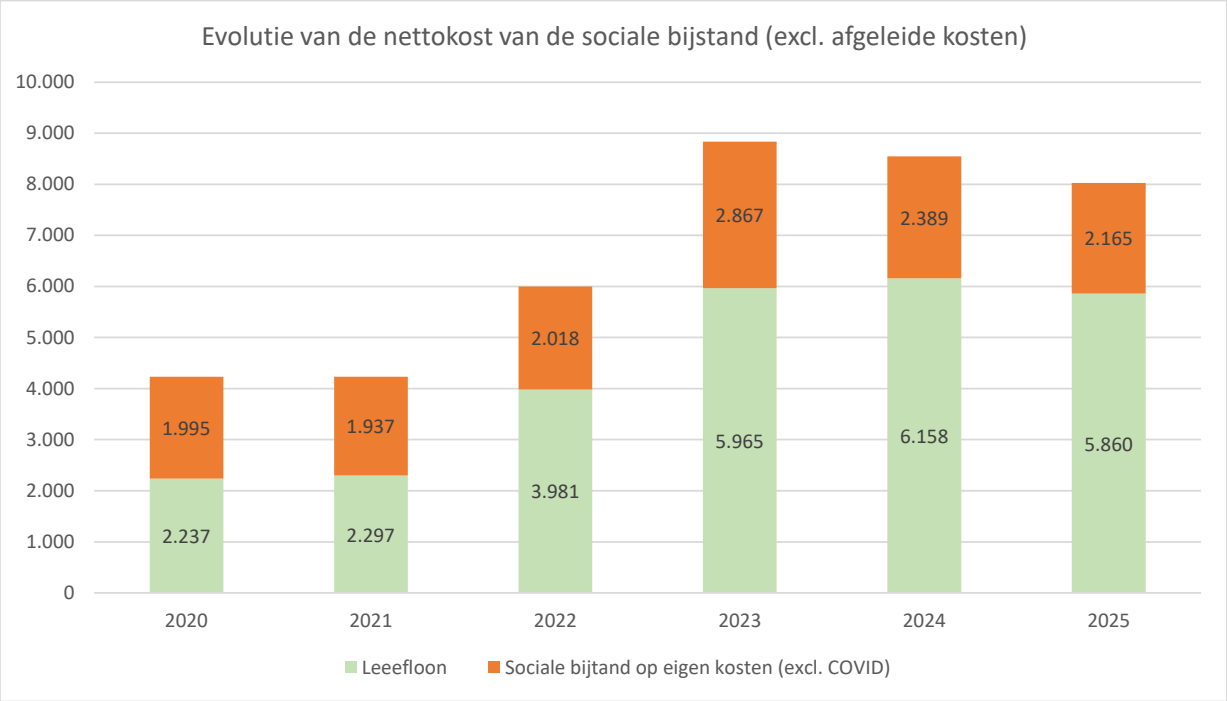
Uitgaven-terugvord. (rek., x 1.000€)	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	***% 20-25***
Leefloon 70%	**2.237**	**2.297**	**3.981**	**5.965**	**6.158**	**5.860**	**21%**
Algemene sociale bijstand	**-588**	**3.522**	**1.503**	**1.094**	**1.103**	**883**	**-208%**
Sociale bijstand in cash	526	509	438	551	534	308	-10%
Sociale bijstand in natura	364	397	511	543	570	575	10%
Hulp COVID-19	-1.478	2.616	554	0	-2	0	
Huisvestingshulp	**155**	**24**	**-11**	**641**	**146**	**294**	**14%**
Energie	-387	-509	-223	-64	-403	-257	-8%
Huisvesting - huur en -waarborg	16	11	7	32	15	19	4%
Huisvesting - RDL en serviceflats	54	87	109	278	228	112	16%
Huisvesting - andere ROB/RVT	421	451	126	478	355	394	-1%
Huisvesting - opvangtehuizen	115	76	66	41	41	50	-15%
Huisvesting - LOI	-64	-92	-95	-124	-90	-24	-18%
Hulp gezondheidszorg	**950**	**1.007**	**1.079**	**1.132**	**1.139**	**988**	**1%**
Gezondheid - verzekeringen	80	76	64	56	66	73	-2%
Gezondheid - ambulances	40	37	48	55	51	43	1%
Gezondheid - hospitalisatie	254	236	193	218	367	114	-15%
Gezondheid - medische kosten	199	159	266	249	214	203	0%
Gezondheid - farma- kosten	377	499	509	554	441	555	8%
Subtotaal sociale bijstand	***517***	***4.553***	***2.572***	***2.867***	***2.387***	***2.165***	***33%***
TOTAAL	**2.754**	**6.850**	**6.553**	**8.832**	**8.545**	**8.025**	**24%**
TOTAAL zonder COVID	4.232	4.234	5.999	8.832	8.547	8.025	14%

De financiële bewegingen betreffende het 100%-leefloon en het equivalent leefloon zijn niet opgenomen in de tabel; deze worden immers voor 100% terugbetaald door de Staat.

De nettokost van het leefloon bedraagt 5,86 miljoen € in 2025, tegenover 2,24 miljoen € in de Covidperiode. Sinds 2020 wordt een steeds groter deel van de gemeentetoelage toegewezen aan de financiering van de 30% van de leefloonkost die niet door de Staat wordt terugbetaald…ondanks het feit dat dit percentage wordt teruggedrongen in 2025.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeentetoelage	18.080	18.715	20.944	23.390	22.977	24.748
Nettokost leefloon 70%	2.237	2.297	3.981	5.965	6.158	5.860
% toegeschreven aan leefloon	**12,4%**	**12,3%**	**19,0%**	**25,5%**	**26,8%**	**23,7%**

De volgende grafiek illustreert de evolutie van de nettokost van de sociale bijstand (leefloon en eigen middelen) over de laatste 6 dienstjaren. Duidelijk wordt dat de groei van de begrotingslast van het sociaal beleid vooral wordt gedragen door de stijging van de nettokost van het leefloon… **waarop het OCMW geen enkele invloed heeft** (en dat, net als de lonen, sinds 2020 al 10 keer werd geïndexeerd).

5. Focus op de ontvangsten : inning van sociale vorderingen – oninvorderbaarstellingen

Punt 3.4 bracht de inningsgraad van de vorderingen van het eigen dienstjaar aan het licht (86% in 2025). Deze notie omvat alle vorderingen samen. De inningsgraad van de afgesloten dienstjaren (60%) omvat alle vorderingen en alle dienstjaren samen.

In de praktijk vormt de inning van de vorderingen op institutionele debiteuren (subsidiërende overheden, gemeentebestuur, kredietnota's van leveranciers, enz.) geen operationele uitdaging, dit in tegenstelling tot sociale vorderingen: ze worden meestal binnen het jaar geïnd. Tot slot merken we op dat de inningsgraad wordt beïnvloed door onwaarden en oninvorderbaarstellingen op de afgesloten dienstjaren (382.298,79 € in 2025).

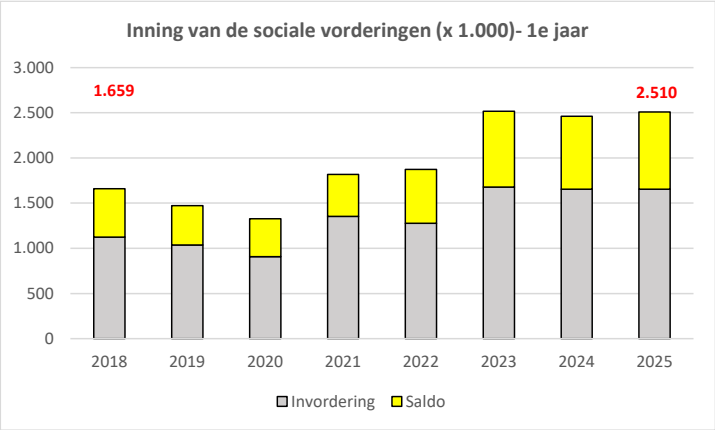
In dit hoofdstuk worden de **sociale vorderingen** (exclusief de terugbetaling van het leefloon door de Staat) geanalyseerd om de inning van deze vorderingen in de loop van het eerste jaar[5] te

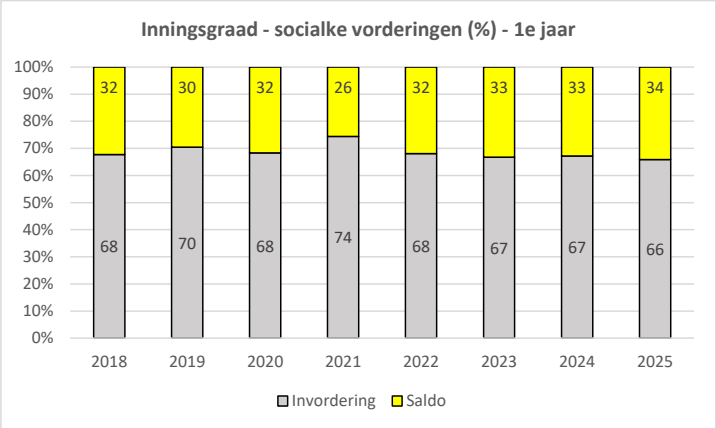
[5] Het profiel van de evolutie inning/oninvorderbaarstelling over langere periodes vertoont geen significante evolutie ten opzichte van de analyse die reeds in het analyseverslag bij de rekening 2024 werd opgenomen.

illustreren, dit op basis van een steekproef van vorderingen over de dienstjaren 2018 tot 2025. Naast de focus op de inning van de vorderingen bevat dit hoofdstuk ook een kwantitatieve en kwalitatieve illustratie van de onivorderbare vorderingen van 2025.

5.1. De invordering van de sociale vorderingen in de loop van het eerste jaar

Het totale volume aan sociale vorderingen stijgt aanzienlijk in 2023 en stabiliseert sedertdien op +/- 2,5 miljoen €, als gevolg van een groeiend volume aan voorschotten op sociale uitkeringen en van onterecht ontvangen leefloon (deze verrichtingen worden op hetzelfde artikel geboekt) en door de hoeveelheid terugvorderbare sociale steun die toegekend door het BCSD.

Ondanks de duidelijke groei van te innen bijstand (van 1,66 miljoen € in 2018 tot 2,51 miljoen € in 2025 – linkergrafiek), blijft de inningsgraad **binnen het eerste jaar relatief stabiel op +/- 70%** (rechtergrafiek).

Een meerderheid van de steuntoekenningen wordt door de gebruikers terugbetaald via een aflossingsplan dat doorloopt zolang de gebruiker leefloon ontvangt. Deze methode verklaart de stabiliteit van het inningspercentage in het jaar van de toekenning van de terugvorderbare steun of de vaststelling van het onterecht ontvangen bedrag.

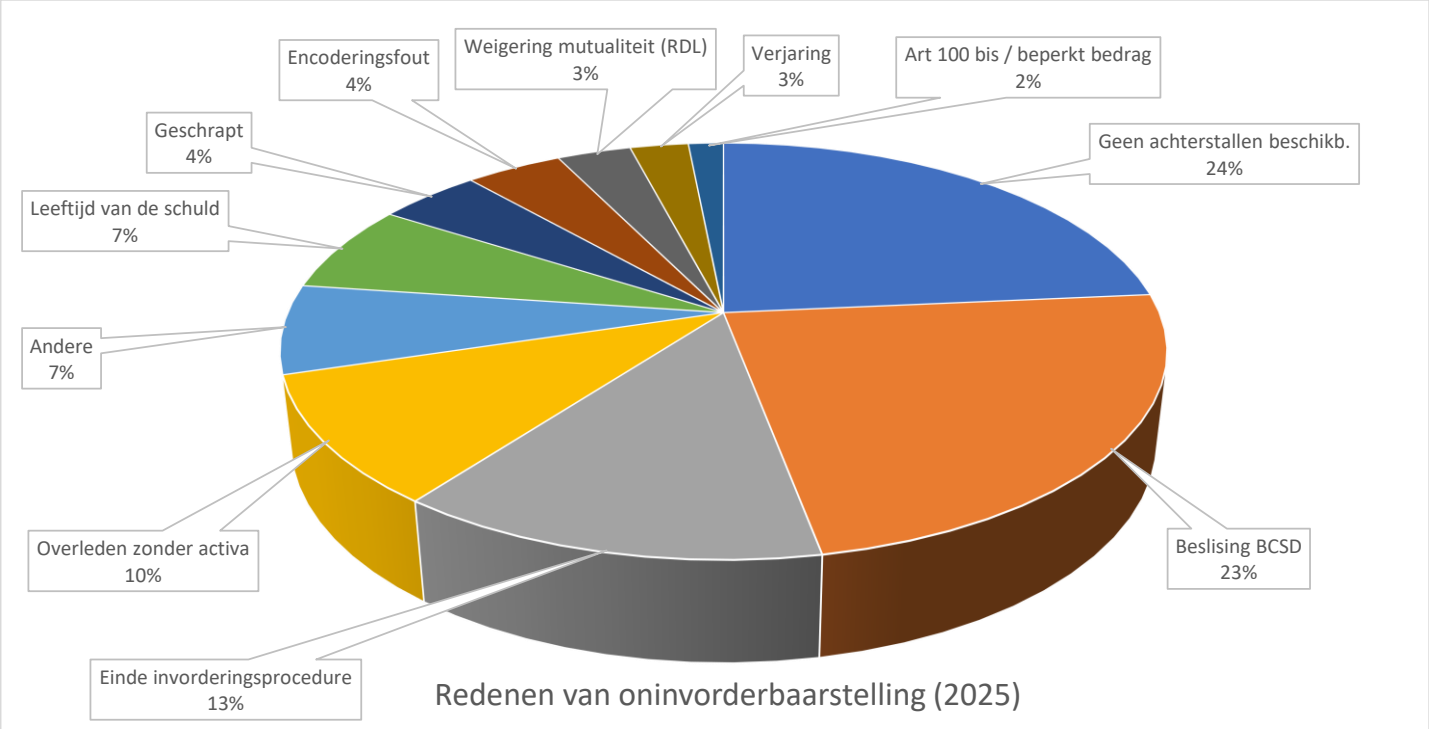
Gemiddeld blijft 30% van de vorderingen over om in de volgende jaren geïnd te worden. De groei van het totale volume aan sociale vorderingen veroorzaakt, bij een stabiel incassopercentage binnen het jaar van toekenning, een steeds groter liquiditeitstekort per jaar (zie punt 3.4).

5.2. De oninvorderbaarstellingen van het dienstjaar 2025

Het detail van de oninvorderbaarstellingen op de afgesloten dienstjaren (382.298,79€) is weergegeven in volgende tabel, samen met de redenen van oninvorderbaarstelling.

	Bedrag	# V.R.	Gemiddeld/VR
Geen achterstallen beschikb.	102.640	58	1.770
Beslising BCSD	102.363	73	1.402
Einde invorderingsprocedure	57.757	118	489
Overleden zonder activa	43.508	58	750
Andere	30.185	10	3.019
Leeftijd van de schuld	29.834	65	459
Geschrapt	19.465	23	846
Encoderingsfout	18.336	46	399
Weigering mutualiteit (RDL)	14.024	6	2.337
Verjaring	11.078	66	168
Art 100 bis / beperkt bedrag	6.660	108	62

Merk op dat één derde van de oninvorderbaarstellingen verband houden met correcties, hetzij ten opzichte van de voorschotten op sociale uitkeringen (24%), hetzij ten opzichte van onvolledige benutte subsidies (rubriek 'andere' – 7%) of nog encoderingsfouten (4%). De materiële onmogelijkheid om verschuldigde sommen te innen na het overlijden van de schuldenaar (10%) of nog diens schrapping uit de bevolkingsregisters (4%) telt op zijn beurt voor één zesde van de oninvorderbaarstellingen.

De oninvorderbaarstelling genereert een boekhoudkundig tekort, maar beïnvloedt ook het fonds voor onzekere vorderingen. In functie van de aard en de leeftijd van de schuld is deze impact 100% of 10%. Bijvoorbeeld: de vorderingen van meer dan 5 jaar die oninvorderbaar worden gesteld verminderen het fonds voor onzekere vorderingen met eenzelfde bedrag, hetgeen de impact op de gemeentetoelage neutraliseert.

Volgende tabel geeft de in 2025 oninvorderbaar gestelde bedragen weer, per jaar van oorsprong (kolom “ONINV.”) net als hun impact op het fonds voor onzekere vorderingen (kolom “Impact ons.vord.”).

Conclusie: de “netto kost” van de oninvorderbaarstellingen van 2025, die aangerekend wordt op de gemeentetoelage van 2026 bedraagt 86.191€.

Dienstjaar	ONINV.	Impact onz.vord.
2010	9.079	9.079
2011	3.152	3.152
2012	365	365
2013	107	107
2014	65	65
2015	1.745	1.745
2016	2.442	2.442
2017	7.733	7.733
2018	5.262	5.262
2019	32.901	32.901
2020	40.247	40.247
2021	66.501	46.322
2022	24.756	16.402
2023	64.581	29.265
2024	123.363	101.020
TOTAAL	**382.298**	**296.108**
Netto impact		**86.191**

6. De investeringen en de schuld

6.1. De investeringen en de financiering van de investeringen

In 2024, na de beëindiging van de renovatie van het rusthuis bedragen de zuivere investeringsuitgaven meer dan 7 miljoen €. Deze worden bijna volledig gefinancierd door nieuwe leningen (6,969 miljoen €).
In 2025 valt het investeringspeil terug tot een bescheiden niveau en betreft nog steeds hoofdzakelijk het rusthuis (611.000€: aanleg van plantsoenen, telefooncentrale, medisch en zorgmaterieel enz).

(rekeningen, x 1.000€)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	*% 20-25*
Algemeen bestuur	514	327	854	435	374	325	
Privaat patrimonium	0	8	1.468	310	170	0	
RDL & serviceflats	327	532	653	717	6.477	611	
Andere	114	198	0	72	18	0	
Investeringsuitgaven	**955**	**1.065**	**2.974**	**1.533**	**7.038**	**936**	*0%*

6.2. De schuld van het OCMW

Onder impuls van de vastgoedinvesteringen in 2024 is de langlopende schuld van het OCMW sterk gestegen in 2024, tot 28,4 miljoen €.

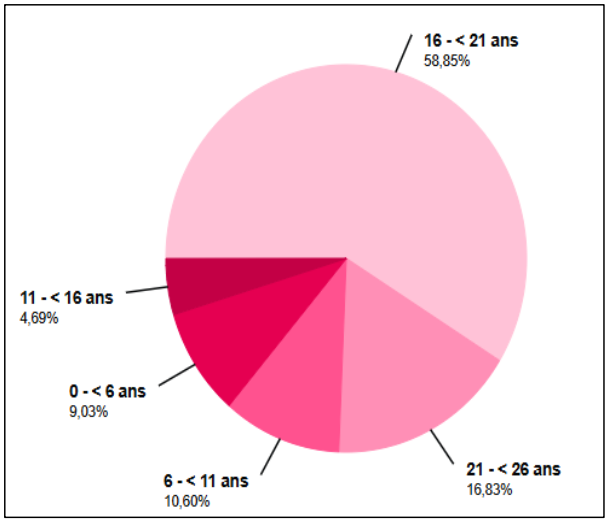
In 2025, onder impuls van een sterk gereduceerd investeringsprogramma, blijkt de hernieuwing van de schuld merkelijk lager uit te vallen dan de terugbetaling van de bestaande schuld. Bijgevolg vermindert de totale schuld van het OCMW met 1,2 miljoen€ en bedraagt deze eind 2025 zo'n **27,23 miljoen €.**

De rentelasten stijgen als gevolg van de consolidatie van leningen van 2024 gedurende het eerste trimester 2025. De groei van de netto schuldlast blijft beperkt (2,32%), dankzij een efficiënt beheer van kredietopeningen in het verleden en van de onmiddellijke consolidatie van de nieuwe leningen. Deze maatregelen samen drukken het effect van de renteverhogingen op de nieuwe leningen van 2024/2024.

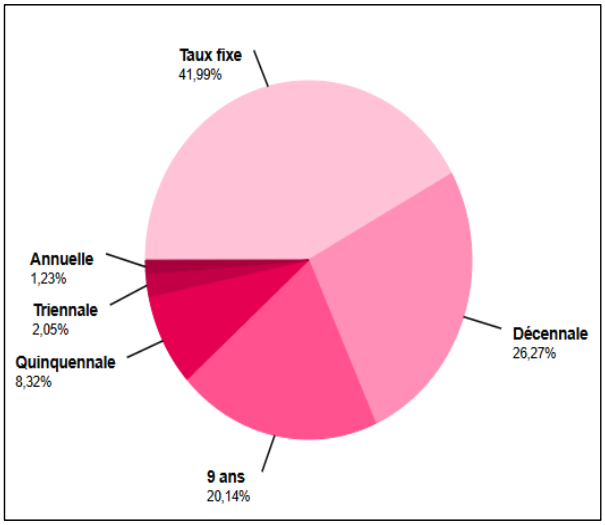
(rekeningen, x 1.000€)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	% 20-25
Langetermijnschuld ten laste van het OCMW	22.662	21.906	21.812	21.620	26.437	25.212	*2%*
Investeringsschuld op K.T. t.l.v. het OCMW							
Periodieke aflossing van leningen	288	281	256	288	314	410	*7%*
Vervroegde terugbetaling van leningen	0	0	0	0	0	0	
Aflossingen van leningen die het volgende dienstjaar vervallen	853	1.612	1.677	1.542	1.964	2.015	*19%*
Totale schuld van het OCMW per 31/12	**23.514**	**23.519**	**23.488**	**23.163**	**28.402**	**27.227**	***3%***
Betaalde financiële lasten	119	158	181	344	452	658	*41%*
Gemiddelde kost van de schuld	0,52%	0,67%	0,77%	1,46%	1,95%	2,32%	

Tot slot vermelden we de zeer evenwichtige structuur van de leningenportefeuille, zowel qua looptijd (linkergrafiek) als qua blootstelling aan het herzieningsricio van de rente (rechtergrafiek).

Leningportefeuille: indeling per resterende looptijd

Leningportefeuille: indeling per frequentie van renteherziening

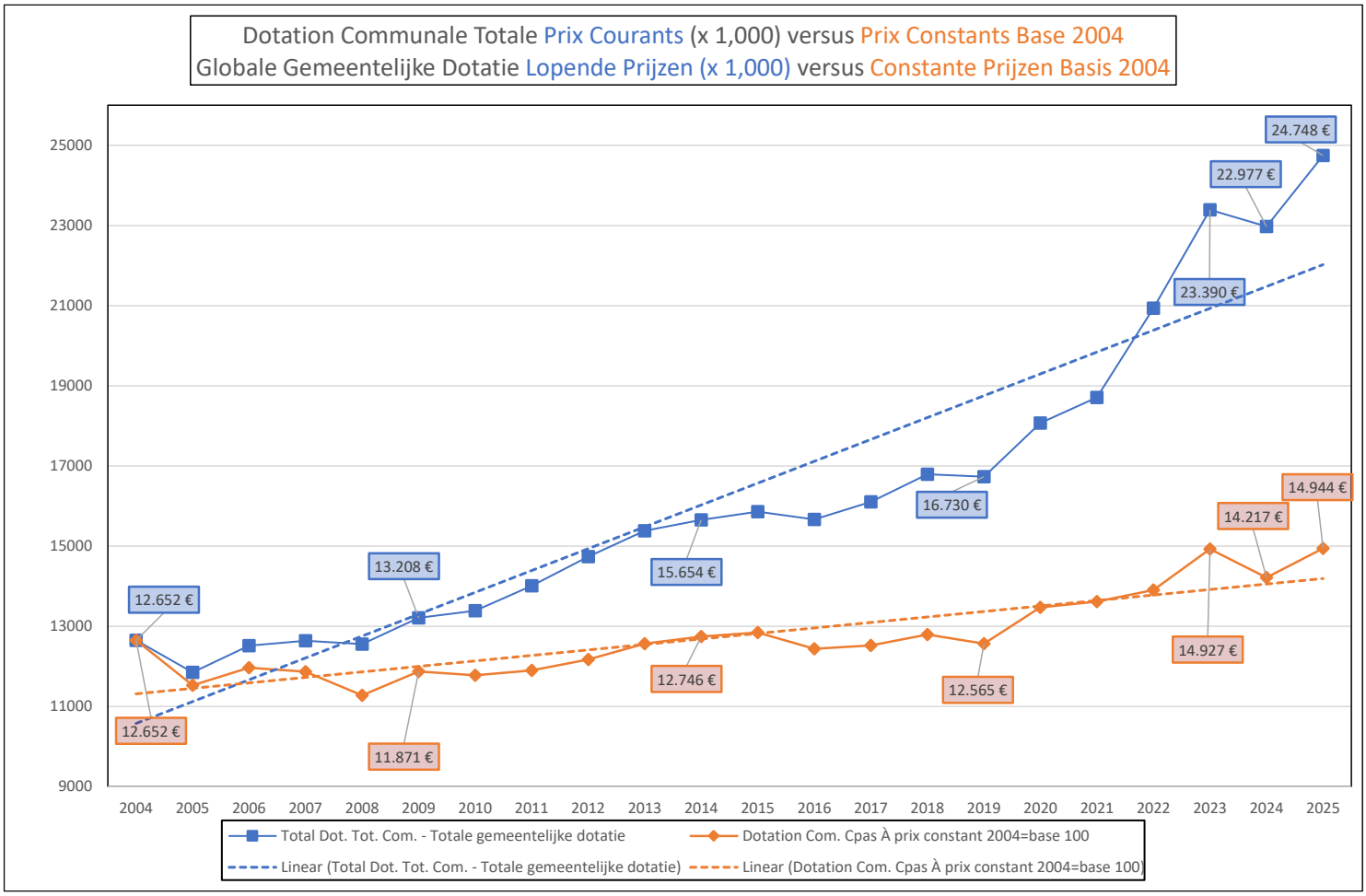

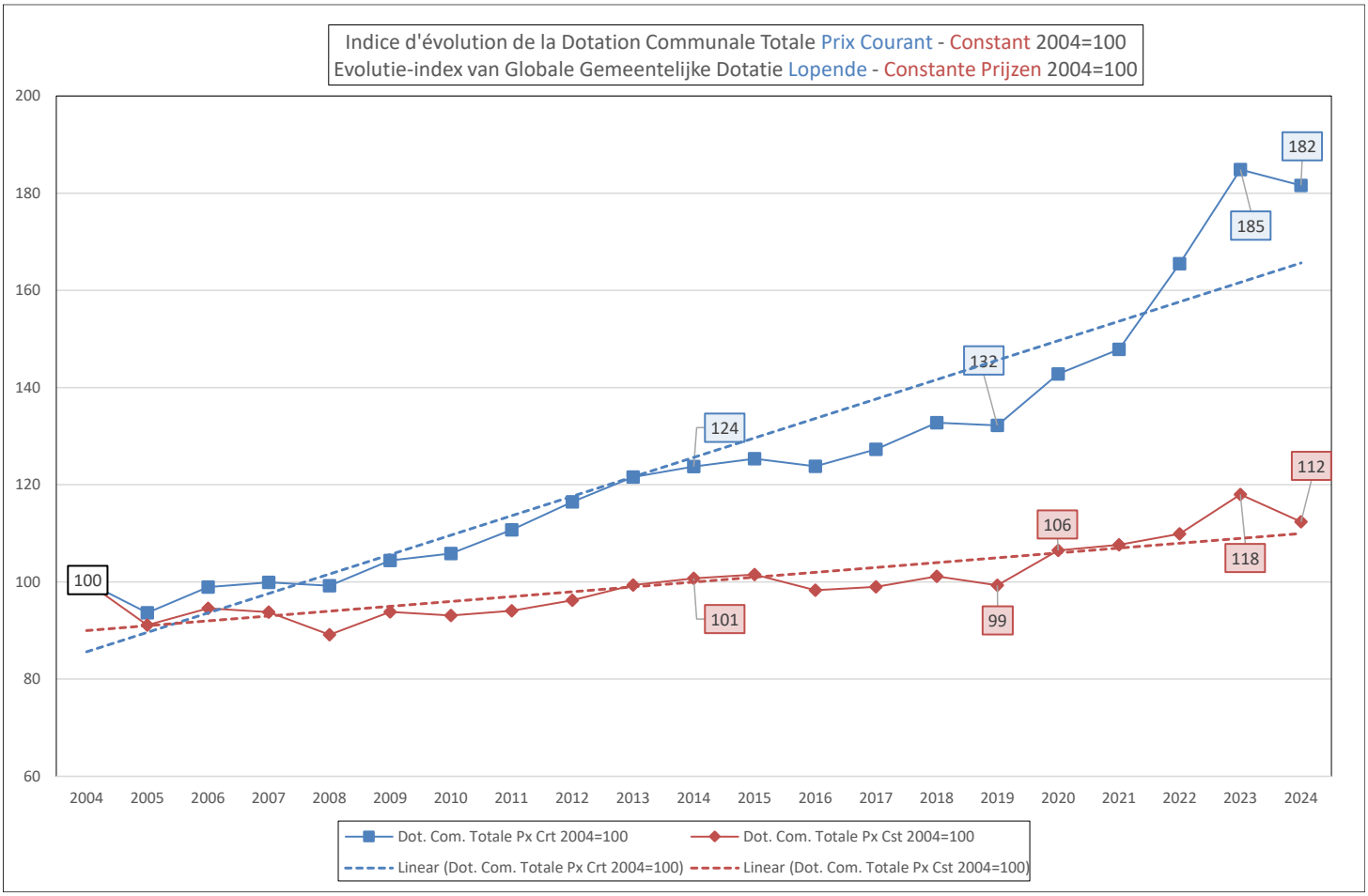
7. Een laatste perspectief : de gemeentetoelage

Onderstaande grafieken illustreren de evolutie van de gemeentetoelage sedert 2004, zowel in nominale cijfers (d.w.z. de bedragen opgenomen in de jaarrekeningen) als in reële evolutie (d.w.z. na de uitzuivering van de effecten van de inflatie).

De tweede grafiek geeft deze zelfde gegevens weer in de vorm van een index (2004 = 100).

Samengevat komt de groei van de gemeentetoelage, van 12,652 miljoen € in 2004 tot 24,748 miljoen € vandaag (+ 96% nominaal) overeen met **een groei van 18% in reële cijfers.**

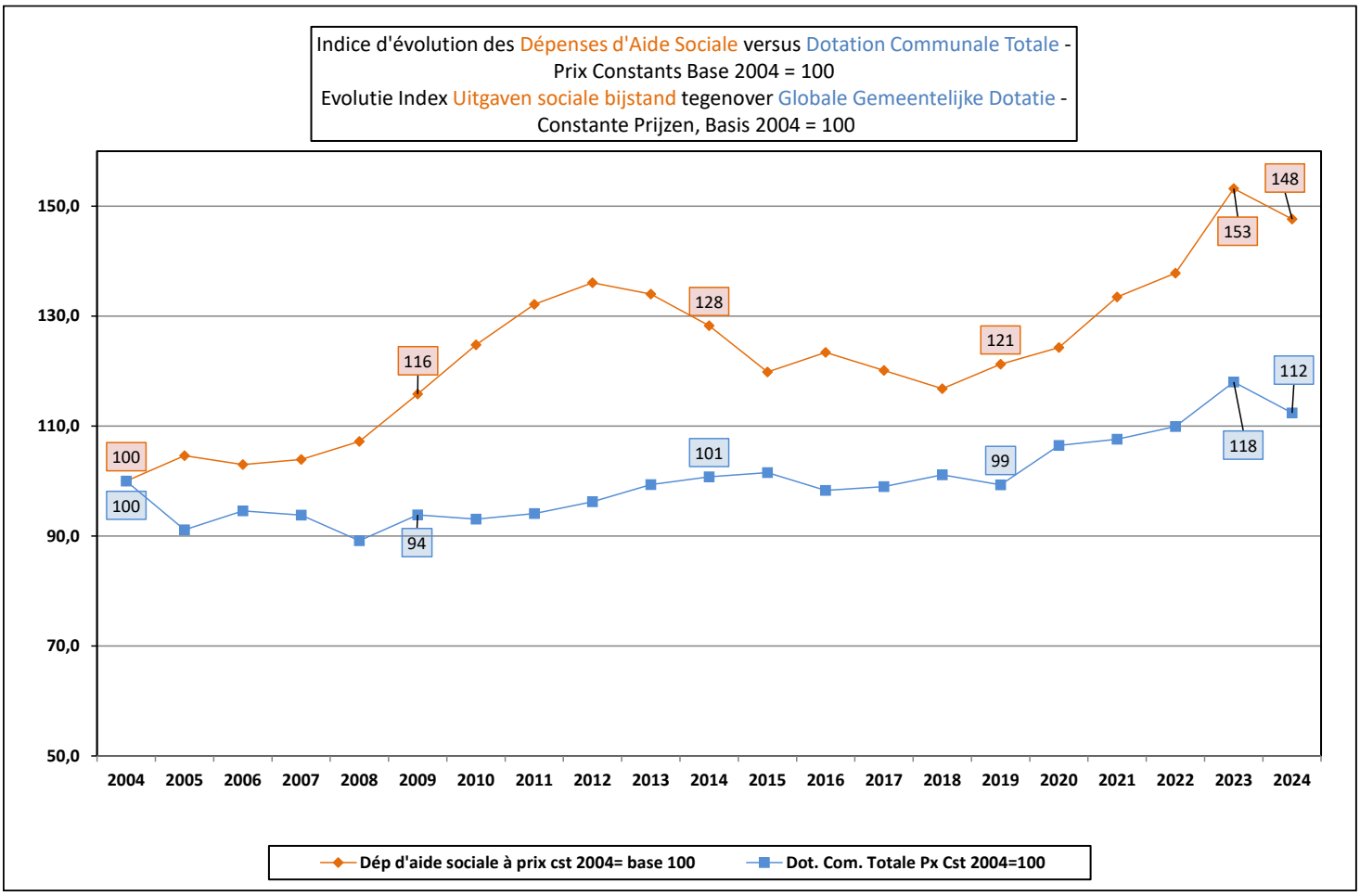

De echte waarde van deze oefening is om de evolutie van de gemeentetoelage te vergelijken met die van de uitgaven voor sociale bijstand (uitgaven van functie 8320) over een lange periode, waarbij het volume-effect wordt geëlimineerd.

Immers, de kosten voor sociale bijstand zijn aanzienlijk hoger dan de gemeentetoelage, waardoor een groei van 1 miljoen € gemeentetoelage proportioneel een grotere stijging betekent dan eenzelfde toename van de sociale bijstand. Het wordt daardoor erg moeilijk in te schatten in hoeverre de injectie van gemeentelijke middelen overeenkomt met de evolutie van de behoeften van de bevolking die via het sociaal beleid van het OCMW moet worden opgevangen.

Het gebruik van een groeindex met een gemeenschappelijk vertrekpunt maakt het mogelijk dit interpretatieprobleem te vermijden.

Uit de grafiek blijkt duidelijk dat de reële bijdrage van de gemeente in de financiering van het OCMW (+18% in 21 jaar) aanzienlijk lager groeit dan de lasten van sociale bijstand (+45% over dezelfde tijdspanne).

8. Afsluitende overwegingen

Het dienstjaar 2025 wordt afgesloten met een boekhoudkundig resultaat van -3.281.851,25 € en leidt tot een verhoging van de gemeentetoelage met 3.324.039,77 €, rekening houdend met de wijziging van het fonds voor onzekere vorderingen.

Dit resultaat is de weergave van de moeilijkheden die we gekend hebben bij de opmaak en de uitvoering van de begroting 2025.

De begroting bevatte inderdaad een reeks vooropgestelde toenamen van ontvangsten en verminderingen van uitgaven, die bedoeld waren om de effecten te compenseren van, enerzijds, de indexeringen van de lonen en van de steun en, anderzijds, het verlies van meer dan 2 miljoen € aan subsidies. De doelstelling was om het door de gemeente opgelegde begrotingsobjectief te respecteren, namelijk een stabilisatie van de gemeentetoelage ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024 (t.t.z. na de verrekening van het overschot op de jaarrekening 2023).

De beoogde maatregelen – sommige daarvan moesten bij het opstellen van de oorspronkelijke begroting nog gedefinieerd of gepreciseerd worden- hebben in 2025 niet het beoogde effect gehad. Het is ook niet mogelijk gebleken om doorheen het jaar 2025 een politiek akkoord te bereiken over maatregelen om de kostenbasis drastisch te herleiden, ontvangsten te verhogen en/of de gemeentetoelage substantieel op te trekken. Het intrinsieke tekort dat in de begroting 2025 al aanwezig was is op deze manier doorgeschoven naar de jaarrekening.

“Si on enlevait l’air du ciel, tous les oiseaux tomberaient par terre » (J.C. Van Varenberg).
Deze jaarrekening 2025 is hiervan een illustratie : gezien de huidige werking van het OCMW, zijn de financieringsbronnen zwaar ontoereikend *ten opzichte van* de kostenbasis die gepaard gaat met de geleverde dienstverlening. De omgekeerde redenering geldt evenzeer.

Zelfs op korte termijn is dit onevenwicht onhoudbaar, zowel op budgettair vlak als inzake thesaurie.

Het is onontbeerlijk om de aard, de reikwijdte en de kost van de geleverde diensten fundamenteel te herdenken, net als de financieringsstructuur van de instelling, dit teneinde stevige en standvastige financiële fundamenten te leggen die het OCMW zullen toelaten om in de toekomst zijn opdracht te vervullen, met de wettelijke opdracht als absolute minimum.

Deze oefening zal noodzakelijkerwijze vertrekken van een gedeelde politieke visie met het College van Burgemeester en Schepenen.

_____